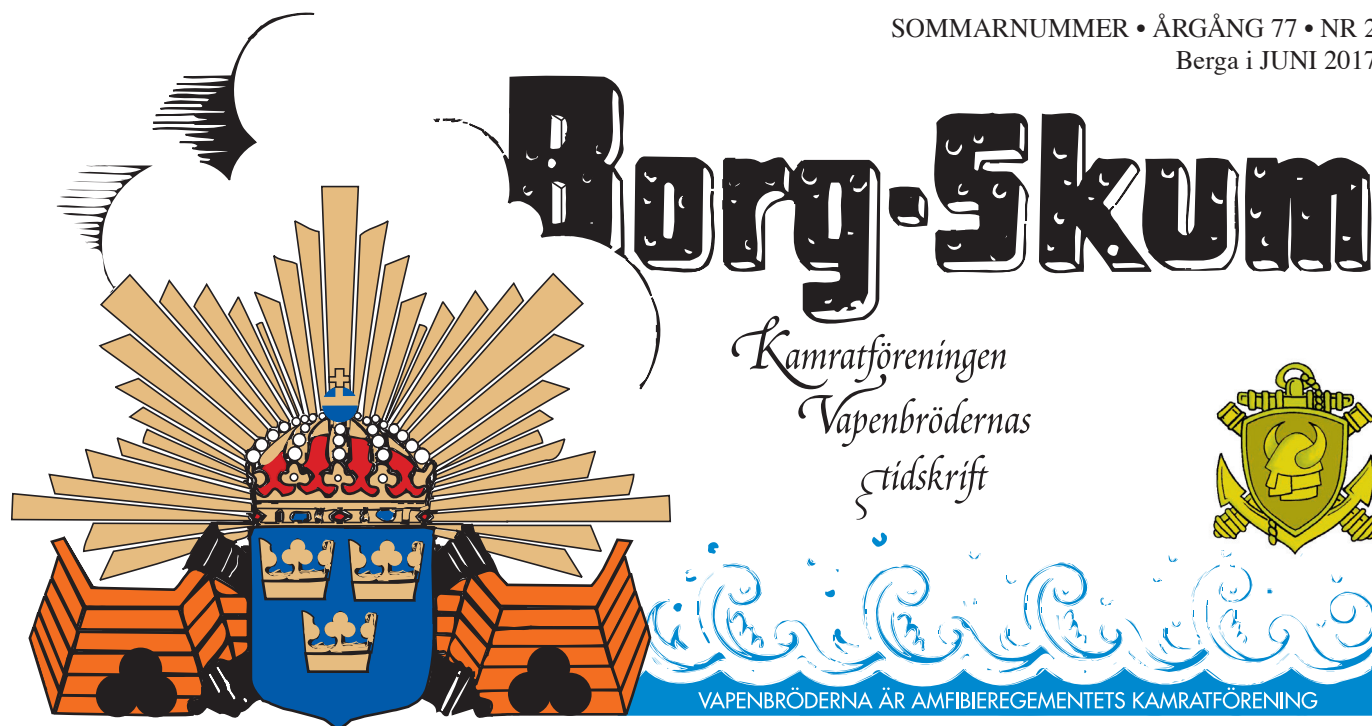

Ett högtidligt tillfälle på Kastellet. Regementsuppställning.

Äterigen dags för en Borg-Skum. Våren har gjort försiktiga framsteg med både kyla och värme om vartannat. Styrelsen har inte drabbats av ojämnheter i verksamheten utan det har arbetats för högttryck med planering av de kommande evenemanger. Som jag tidigare har påpekat så är det idag inte lätt att arbeta mot vårt hemförband som har en annan typ av planeringshorisont mot vad vi hade förr.

Det som försvårar är i huvudsak den ekonomiska sidan av allt som ska åstadkommas. Även den organisatoriska profilen medför svårigheter och som exempel kan nämnas att militärrestaurangen och mässen inte har regementet som tillhörighet. Således är det en annan huvudman än regementet som styr den verksamheten. Den stora begivenheten innevarande år blir **KA-kamratföreningsträffen**. Nu är planen klar och vi hoppas att det blir som det var en gång tidigare – d v s trevligt.

Ett positivt tecken från det gångna året är att vi fick 32 nya medlemmar. Det innebär en tydlig förnying för Vapenbröderna. Om vi kan fortsätta den trenden så kanske vi gamlingar snart kan överlämna arvet i yngre händer. Vi hade under våren förmånen att föreläsa regementets historia – del av – för regementets soldater och yngre befäl och vår strävan är att fortsätta med detta. Måhända upptäcks då vikten av kamratföreningen.

Undertecknad konstaterade också att det inte finns nertecknat någon form av Förbandshistoria för KA1/Amf1. Vill man ha historiematerial med bild och text så är

faktiskt Borg-Skum den enda källa att ösa ur. Detta är synd och skam. Förhållandet har av oss påtalats men det finns tydligen vare sig vilja eller ekonomi för sådant. De senaste åren har vi erhållit bra bildunderlag från regementet som speglar verksamheten tack vare den då sittande informationschefen. Tyvärr finns inte den möjligheten just nu p g a personalrörligheten. Möjligheten för B-S att på plats följa verksamheten med både bild och text är begränsat då vi inte har den erforderliga ekonomin. Drömmen vore att kunna ha någon i respektive bataljonsenhet som kontaktperson för detta. B-S skulle då kunna fortsätta med att vara någon form av historiebärare. Man får leva på hoppet.

I föreliggande nummer finns rapport från **årsmötet och inbjudan till Kamratföreningsmötet**. I våra planer finns **Höstmötet** bestämt till den 19. okt men som läget är, finns inte möjlighet att detaljplanera det. Vi lever dock i förhoppningen att kunna genomföra enligt plan och återkommer i nr 3 2017.

När ni läser detta nummer, har precis det **Nordiska Militära Kamratföreningsmötet** som avhållits i Halmstad, avslutats. Vapenbröderna var där representerade av två medlemmar. Rapport kommer i nr 3 2017. ■

Avslutningsvis tillönskas Er en fin sommar med mycket motion och god hälsa.

Red

REDAKTION

Redaktör:

Hans-Jochen Seifert
tillika ansvarig utgivare
Mobil 0708 541 385
lenjoc@telia.com

Redaktionens adress och tfn:

Borg-Skum
Amfibieregementet
130 61 Hårsfjärden
Tel 010 823 30 00

Utgivning:

Fyra nummer per år

Layout:

ANV Grafiska AB
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:

Tryckeri AB Orion

VAPENBRÖDERNA

Amf 1, 130 61 Hårsfjärden
www.vapenbroderna.se

Årsavgift:

250 kr
Familjemedlem 100 kr

Bankgiro:

473-0537

Skattmästarens adress och tfn:

Kerstin Jältsäter
Överbyvägen 22 · 185 94 Vaxholm
Tel: 08-541 373 94
jaltis@hotmail.com

Adressändring meddelas skattmästaren

VAPENBRÖDERNAS STYRELSE

Ordförande:

Bengt Persson

1. vice ordförande:

Magnus de Jong

2. vice ordförande/tillika klubbmästare:

Staffan Vestin

Veteran- och anhörigsamordnare:

Staffan Vestin

Övriga styrelseledamöter:

Hans-Jochen Seifert,
Marie Wall, Per Brännhammar,
Lars Inge Pettersson, Peter Fagrell,
Carl von Gerber, Tommy Aasa,
Leif Eriksson, Jens Ribestrand

Suppleanter:

Claes-Arne Sunnman,
Fredrik Sperling, Anders Joninger

Revisorer:

Håkan Söderlindh, Michael Moberg

Revisorssuppleant:

Christer Sandström

Vapenbrödernas Valberedning:

Göran Mattson

Kontaktman för föreningsmedlemmarna

Om Du har frågor eller förslag rörande
föreningens verksamhet m m.

Skriv eller ring till:

Per Brännhammar
V Bangatan 53 A, 195 40 Märsta
Tfn 08 591 138 88

ORDFÖRÄNDE

har ordet

Foto: HJS

SNART KAMRATFÖRENINGSTRÄFF

Så har snart ett halvår av 2017 gått och jag går in på mitt tredje år som ordförande. Våren kom i början av april men Kung Bore kom tillbaka med frostnätter ända in i mitten av maj. Nu väntar vi på sommarens intåg och i skrivande stund, sjuttonde maj, verkar den komma i morgon till södra Sverige.

Första söndagen i april genomförde vi ett mycket varmt och trevligt årsmöte på Berga. Årsmöteslokalen pryddes, även i år, förutom av närvarande medlemmar även av våra båda fanor, vår egen och regementets. Vi transporterades dit av *Westin-buss* med *Lars-Inge* vid ratten. Årsmötet gav styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året och beslutade, enligt styrelsens förslag, att vi behåller namnet *Borg-Skum* på denna tidning. Mötet avslutades med att *Kristina Swan*, *Staffan Vestin* och *Lars Sjölander* tilldelades Vapenbrödernas *förtjänstmedalj* i silver för sina insatser för föreningen. Efter årsmötet berättade *Anders Boman*, som är ställföreträdande chef på Amf1, om verksamheten på regementet under året och den är verkligen omfattande. Årsmötesdagen avslutades med en uppskattad bussrundresa på regementet.

I mitten av april deltog jag i *SMKR* centrala möte i Enköping. Det var tyvärr bara ca 20 % av medlemsföreningarna som deltog. Huvudämnet var att diskutera *SMKR* fortsatta utveckling. En arbetsgrupp redovisade sina under senaste året framtagna förslag. Ett av förslagen är att vi ska få en regional nivå inom *SMKR* med sex regioner i syfte att få kortare resor och större närhet inom regionerna. Vidare ska ett regionalt möte ersätta det centrala mötet vart annat år. Vi i den marina gruppen vände oss mot förslaget och tycker att vi ska ha centralt möte varje år men att en dag ska avsättas för stridskraftsvisa överläggningar och att marinchefen då ska delta. Med den regionala indelningen hamnar alla KA-kamratföreningar i olika regioner. Ett annat ämne var erfarenhetsutbyte för att förbättra rekryteringen. Jag fick flera bra uppslag som kommer att behandlas i styrelsen.

När ni läser denna ledare så har Vapenbrödernas första *medlemsutflykt* för året genomförts. Vi har då besökt vårt gamla regementsområde på Rindö och ätit lunch i den nya restaurangen Batteriet ner vid matsalsbryggan. Ett motsvarande besök kommer att avsluta *Kamratföreningsträffen* första helgen i september. Den går samtidigt med *marinens dag* på Berga. Inbjudan till kamratföreningsträffen finns på annan plats i tidningen. Intresset från de andra föreningarna är stort till mycket stort och jag hoppas vi blir väl över hundra som kommer.

I min förra ledare berättade jag om den introduktionsresa som vi kommer att genomföra med nyanställda officerare vid Amf 1. Den har tyvärr ånyo blivit inställd på grund av den stora belastningen som är på regementet. Vi i styrelsen funderar på andra typer av aktiviteter, som inte är så tids och resursmässigt belastande, för att ge våra yngre kamrater en bättre insikt om vår historia

Årets avslutande medlemsaktivitet *Höstmötet* planeras just nu till torsdagen den 19 oktober och vi kommer även i år vara på mässen på Berga. Inbjudan kommer i Borg-Skum nr 3. Det vore kul om vi i år kunde slå förra årets deltagarantal. Jag tror det var rekord!

Avslutningsvis vill jag påminna er, som av en händelse glömt att betala årets medlemsavgift, om att det inte är för sent. Det är aldrig för sent! Komplettera gärna med ett litet frivilligt bidrag. ■

Allra sist!

Ha en härlig och skön sommar!

Jag hoppas att vi ses snart, senast på Kamratföreningsträffen/Marinens dag och allra senast på Höstmöte!

Bengt Persson

KA kamratföreningsträff på Berga den 2 september 2017

VAPENBRODER! HÄRMED INBJUDS DU TILL EN NYSTART AV KA-KAMRATFÖRENINGSTRÄFF

Transporter:

Respektive Kamratförening genom egen försorg.

För Vapenbrödernas medlemmar sker ALLA transporter genom egen försorg.

Kostnader:

Kostnaderna för måltider i militärrestaurangen Yggdrasil enligt SAMHALL/FAZER prislista. Gemensam middag på Berga slott kostar 550 kr per kuvert.

Fredagens förbrödning betalas enskilt på plats. Frukost o lunch 43:- resp 83:-

Deltagande:

Deltagandet i denna KA kamratförenings-träff är begränsat till 150 personer. Mot den bakgrunden har varje kamratförening fått en första tilldelning på 20 till 30 platser. Principen "först till kvarn" gäller. Mot bakgrund av detta kommer den slutgiltiga tilldelningen av platser att regleras i slutet av juli.

Datum	Händelse	Anmärkning
2017-09-01	Ankomst under em/kväll Inkvartering i kasern Oden. På kvällen samlas vi på subalternkårens mäss i skolbyggnaden Niord för traditionsenlig förbrödning. Under kvällen kommer varje kamratförening att ge korta informationer om vad som hände i samband med försvarsbeslutet 2004. Vapenbröderna kommer att ge en information om Amf 1 förflyttning till Berga.	Logementsförläggning. Amf 1 försörjer oss med sängkläder och handduk. Öl, vin och tilltugg serveras till bra självkostnadspriser.
2017-09-02	Frukost Marinens dag KA kamratföreningar samlas för genomgång och information. Gemensam middag på Berga slott.	Militärrestaurangen Yggdrasil. Inpassering till garnisonsområdet från kl. 10.00. Visningar av materiel, fartyg och båtar genom Amfibieregementets, 4. Sjöstridsflottiljens och Marinbasens försorg. Chefen för Amfibieregementet kl. 14.00. Plats e.s.o. Samling på mässen kl. 18.00
2017-09-03	Frukost Förflyttning till Rindö och visning av gamla regementsområdet, kraftcentralen i Oscar II fort och lunch i restaurang Batteriet.	Militärrestaurangen Yggdrasil. Avser de kamratföreningar som anmält detta intresse och för intresserade medlemmar i Vapenbröderna. Se vidare "Transporter" nedan.

Anmälan:

De Vapenbröder som vill delta i denna KA kamratföreningsträff anmäler sitt intresse **senast 2017-07-01** till **svestin@icloud.com**

Vilka Vapenbröder som till slut kommer att få plats meddelas innan juli månads utgång. Varje medlem som ska delta sätter in **550 kronor** på kamratföreningens konto, **Bg 473-0537**, **senast 2017-08-01**.

Medlem i Vapenbröderna anger vid anmälan: Om ni önskar övernattnings fredag och/eller lördag · Deltagande i fredagens förbrödning · Deltagande i middagen på lördag. · Eventuella matallergier.

Välkomna!

Samarbete med fokus på SÄKERHET

Under två dagar har marinchefen konteramiral **Jens Nykvist** stått som värd för amiral **Michelle Howards** besök i Sverige. **Amiral Howard** är chef för de allierade styrkornas multinationella ledning i Neapel samt för de amerikanska marina styrkorna i Europa och Afrika.

Amiral Howard var mycket intresserad av verksamheten, hon hade många frågor till stridsbåtschefen Sophie Mellstig

Besöket inleddes i Haninge garnison där **amiral Howard** träffade personal tillhörande Amfibieregementet och 4. sjöstridsflottiljen. Hon bjöds på föreläsningar och fick därefter möjligheten att prata med soldater, sjömän och officerare. **Amiral Howard** var mycket imponerad av de båda marina förbanden och följde nyfiskt verksamheten under dagen.

– Min första kontakt med den svenska Amfibiekåren var attackdykare som genomförde en övning i ett tvågradigt vatten. Man kan inte annat än att bli imponerad över en sådan professionalism och hängivenhet som både dem och den övriga personalen visade. Det var en mycket bra dag där jag fick ta del av kvinnorna och männens kunskaper vid dessa två professionella förband, berättade **amiral Michelle Howard**.

Attackdykarna berättade för amiral Michelle Howard om deras utrustning.

vid bilaterala samarbeten i syfte att skapa stabilitet och förebygga konflikter. För att ytterligare betona vikten av samarbetet mellan Sverige och USA, undertecknades en avsiktsförklaring av den svenska och amerikanska försvarsministern i juni år 2016. Avsiktsförklaringen omfattar fem större områden, interoperabilitet, utbildning och övning, forskning och utveckling, materielsamarbete samt multinationella operationer. Avtalet understryker bland annat vikten av att föra en fördjupad dialog gällande säkerheten i norra Europa.

– För oss har det varit två givande dagar med viktiga dialoger om vårt fortsatta bilaterala samarbete. Den svenska marinen har flera samarbetsparter vilket är extremt viktigt både för vår marina utveckling men också för en ökad försvarsförmåga, sa marinchefen konteramiral **Jens Nykvist**. ■

*Text & bild
Mj Kristina Swaan*

Avsiktsförklaring

Syftet med besöket var att fortsatt ha en bra dialog mellan Sverige och USA inom ramen för det bilaterala samarbetet mellan våra respektive länder med fokus på den marina samverkan. Sverige och USA har samarbeten inom flera sektorer bland annat inom säkerhets- och försvarspolitik där det transatlantiska samarbetet är av stor vikt för säkerheten både i Europa såväl som i USA. Omvärldsläget har förändrats inte minst i och kring Östersjöområdet och därför läggs stor vikt

Attackdykarna visade lite av sin verksamhet.

Avlidna medlemmar

Vi tackar för deras trohet och behåller dem i vårt minne

Anders Engström, STOCKHOLM

Håkan Melin, WAXHOLM

Bertil Stjernfelt, STOCKHOLM

Gunnar Windling, ENSKEDEDALEN

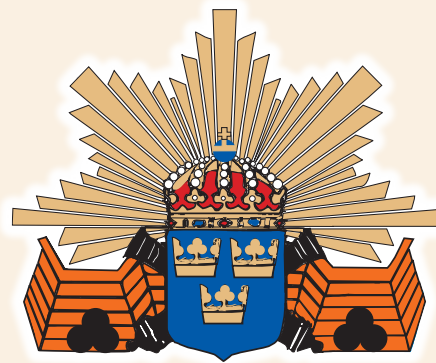
Nya medlemmar

Patric Holmlin, NACKA

Per Pettersson, TÄBY

ÅRSMÖTET

den 2 april 2017

Denna gång en söndag och en kostnad. Till detta blev vi styrda av olika skäl och risken fanns att bara några få skulle hörsamma kallelsen. Men trots våra farhågor infann sig 35 personer – bra och tack för det Vapenbröder. Kostnaden uppstod för att betala buss och lunch. Nåväl, möte blev det och ett bra och trevligt sådant.

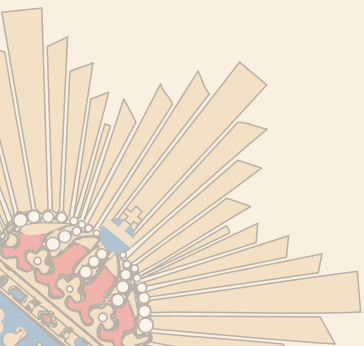

*Lars-Inge mötte upp med Westinbuss på utsatt tid och plats samt lastade på olika ställen utmed vägen till Berga. Återigen blev det en informativ resa. Tack L-I. Sedvanlig inpasseringskontroll till AMF 1 – vilket får mig att bli smått irriterad. Här sitter det personer som är aktiva och sådana som har tillbringat ett arbetsliv innanför grindarna. Alla är mycket måna om förbundet och känner tillhörighet fast man gått i pension eller bytt anställningsplats. De har stått på Barrikaderna under det kalla kriget i sina olika befattningar. Istället för en vaktsoldat borde här spelas välkomst av en musikkår och hälsas välkommen av en Förbandschef. **Det här är Veteraner!***

Visst är säkerhet viktigt men det skulle kunna göras en kontroll på ett trevligare vis. Mildrande är att de personer vi mötte och träffade på var mycket vänliga.

Urlastning vid Yggdrasil, milrestaurangen, lite mingel alltmellan styrelsen iordningställer lokalen för mötet.

Den lunch vi serverades var bra och ett trevligt inslag blev att en hel del soldater intog sina måltider samtidigt. Under lunchen uppstod det som präglar våra sammankomster – gamla kollegor återträffas och minnen luftas – trevlig atmosfär. Synd att inte fler har upptäckt det trevliga i att återträffa forna arbetskamrater.

Men det kommer nya mötestillfällen så planera när chansen ges.

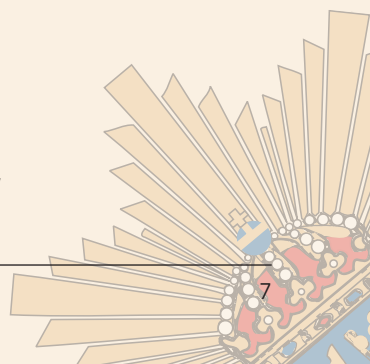
Kaffe med Tårta avrundade lunchen och vår *Ordförande* höjde klubban för att öppna årsmötet. För att Ni ska minnas vad som avhandlades, bifogas protokollet på sidan 12. Notera att sista punkten blev *medaljutdelning* till medlemmar som gjort sig förtjänsta därtill. Se pkt 19 i protokollet.

När mötesförhandlingen var klar fick vi en mycket tydlig och bra information om Regimentets verksamhet under året av Ställföreträdande Regementschef *Anders Boman*. Tack Anders!

Årsmötet till ända, konstituerande möte av styrelsen, återställning av lokalen och uppsittning i bussen. Nu blev det en mycket bra rundtur under ledning av den eminente busspiloten *L-I*. Han kan fortfarande mycket om förbandet efter sina år på ekipaget (eller vad det då kallades) vilket kom oss tillgodo. Jag tror att många Vapenbröder blev imponerade av förbandets omfattning både ytmässigt och materiellt. ■

Tack för att Ni ställde upp för föreningen!

Text o bild: Red

FIENDEN anfaller!

» Text & bild: Mj Staffan Vestin

» **Urdragningar för att** förstärka stridsställningar i örlogshamnen gjordes. Fienden gjorde inbrytningar mot hemvärnsbataljonens försvarsställningar. Ett försök till att tränga in i det inslag i bergsanläggningen där bataljonsstaben var grupperad misslyckades dock. Fiendens försök att tränga ned och besätta örlogshamnen lyckades nästan, men bara nästan.

Slutstriderna i Örlogshamnen.

Ser man till stridsteknik så blir den delen av striden egentligen strid i bebyggelse vilket är tidkrävande och resurskrävande. I sann planeringsanda så skulle

striderna avbrytas kl. 18.00, vilket också skedde. Direkt därefter gavs order om uppställning, patron ur beordrades och utspisning genomfördes. Efter utspisningen samlades de kompanieheter som fanns på Muskö för kort ordregivning inför de återställningsarbeten som skulle påbörjas.

På söndagen stod bataljonen uppställd kl 16.00 för avslutningsceremoni i Balders hage på Berga där Amfibieregementets musikkår spelade.

Det vackra vädret gjorde denna fältceremoni till en bra avslutning på innehållsrik krigsövning.

Bataljonschefen tog emot sina enheter för att sedan lämna av till Södertörnsgruppens chef, överstelöjtnant Adam Camél.

Övlt Adam Camél.

Han redogjorde för de iakttagelser som kompaniövningsledare och förbandsinstruktörer hade redovisat under krigsövningen.

Många delar av de mål som var uppsatta, hade uppnåtts. Där det inte hade nått tillräcklig måluppfyllnad var främst i enskild soldats uppträdande i stridsställning.

Plutonchefer och gruppchefer nådde inte ända fram när det gäller att skapa effektiva försvarsställningar och bra eldsystem för att möta en fiende. Den främsta orsaken till detta var att det på många kompanier hade det skett ett omfattande byte av chefer, på alla nivåer, som var ovana vid terrängen för sina förbandsenheters utgångsgrupperingar.

Ett av kompanierna under slutgenomgång.

Fk Michael Jerresand är nöjd med sin insats som plutonchef för en stab- och trosspluton.

Det som glädde mig mest, som den frontreporter jag var, var den entusiasm och vilja till att göra ett bra jobb som jag alltid möter när jag träffar hemvärnsmän. De är frivilliga, de brinner för sina uppgifter, de är beredda att fullt ut ta sitt ansvar. Detta är något unikt vi har i Sverige. ■

Full aktivitet i bataljons- och kompanistab.

"Krigskorrespondenten/
frontreportern"
Mj Staffan Vestin
med Fk Michael
Jerresand.

VAPENBRÖDERNA

Amfibieregementets kamratförening

Protokoll fört vid
Kamratföreningen Vapenbrödernas ordinarie Årsmöte
den 2 april på AMF

Närvarande medlemmar 35 (Inkl Styrelsen)

1. Ordföranden *Bengt Persson* hälsar närvarande vapenbröder och vapensystrar välkomna till Amf 1 Berga och förklarar årsmötet för öppnat.
2. Parentation hålls för de medlemmar som avlidit under det gångna året.
3. *Bengt Persson* väljs enhälligt till ordförande för årsmötet.
4. Till justerare väljs *Christina Grahn* och *Gittan Hultberg*.
5. Verksamhetsberättelsen 2016 lästes upp av sekreteraren, därefter läggs den med godkännande till handlingarna. ./.1
6. Resultat och balansräkning godkänns och läggs till handlingarna. ./.2
7. Ordföranden läser upp revisionsberättelsen som godkänns och läggs till handlingarna. ./.3
8. Styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.
9. Skattemästarens förslag till inkomst- och utgiftsstat för 2017 godkänns. ./.4
10. Beslutas att årsavgiften för 2018 är det samma som för 2017. (250 kr och för ständiga medlemmar höjs till 100 kr).
11. Ärenden som styrelsen hänskjutit till årsmötet: Namnbyte av tidningen Borg-Skum, styrelsen har tagit beslut att inte byta namn på våran tidning, styrelsen beslutade att Amfibiemärket tillförs på tidningens högra framsida.
12. Ärenden som väkts av enskild medlem: Inga ärenden ha inkommit.
- 13-18. Val av styrelseledamöter och suppleanter för 2016 ./.5

Ordförande	
<i>Bengt Persson</i>	omval
1.vice ordf	
<i>Magnus de Jong</i>	omval
2.vice ordf	
<i>Staffan Vestin</i>	omval

Övriga styrelseledamöter.

<i>Tommy Aasa</i>	sekreterare	omval
<i>Kerstin Järlsäter</i>	skattemästare	omval
<i>Hans-Jochen Seifert</i>	redaktör	omval
<i>Lars Inge Pettersson</i>	omval	
<i>Carl von Gerber</i>		nyval
<i>Marie Wall</i>		omval
<i>Per Brännhammar</i>		omval
<i>Leif Eriksson</i>		omval
<i>Peter Fagrell</i>		omval
<i>Jens Ribestrand</i>		omval

- 13-18. Suppleanter
 1. Suppleant *Claes-Arne Sunnman* omval
 2. Suppleant *Fredrik Sperling* nyval
 3. Suppleant *Anders Joninger* omval

Revisorer
Håkan Söderlindh omval
Michel Moberg omval

Revisorsuppleant
Christer Sandström omval

Valberedning
Håkan Melin omval
Göran Mattsson omval
Vakanthålls, tills en ny väljs från Regementet

19. Ordföranden informerade om kommande verksamhet:

Vårutflykt Rindö 10 juni.
Introduktionsresa för nyanställda officerare 8–9 augusti.
Kamratföreningsträff på Amf 1 1–3 september.
Marinens dag (Regementets dag) 2 september.
Vapenbrödernas höstmöte 19 oktober.
4 nummer av Borg-Skum utges under året.
Styrelsen kommer att ha c:a 10 styrelsemöten under året.

Ordföranden medaljerade följande förtjänta vapenbröder:

<i>Kristina Swaan</i>	Silvermedalj
<i>Lars Sjölander</i>	Silvermedalj
<i>Staffan Vestin</i>	Silvermedalj

20. Ordföranden avslutade 2017 års årsmötet. Efter årsmötet hade stf RegC, *Anders Bohman* information om Amf 1 verksamhet under året.

Justeras: Vid protokollet:
Bengt Persson *Tommy Aasa*
Ordf *Sekr*

Justeras: Justeras:
Christina Grahn *Gittan Hultberg*

STOCKHOLMS KUSTARTILLERIFÖRSVAR 1914–2000

En guide till det fasta sjöfrontsartilleriet
i Stockholms skärgård

Att ge sig på att skriva en bok om det fasta sjöfrontsartilleriet inom Stockholms Kustartilleriförsvaret är en stor uppgift. Men författaren har en viss rutin. Han gav 2011 ut *"Bunkerboken; hundra år av svenska kustbefästningar"* som i detalj beskriver ett stort antal befästningar utmed Sveriges kuster. Han skriver i förordet *"att när Tim Eriksson och jag var färdiga med Bunkerboken... föddes tanken på en lättöverskådlig sammanställning av Stockholms skärgårds moderna batterier"*. Arbetet med denna bok kom att pågå i tio år!

Det som började som ett fritidsprojekt växte och tog formen av en bok som i geografisk ordning från Roten i norr till Landsort i söder beskriver alla fasta sjöfrontsbatterier som har anlagts i Stockholms skärgård mellan 1914 och 2000. Och det blev summa 77 batterier! De i innehållsförteckningen förtecknade batteriernas geografiska läge finns angivna på en bifogad karta. Även om boken endast skall behandla fasta sjöfrontsbatterier ges det i boken utrymme för korta presentationer av minspärrtropparna inom SK, markstridsförband, luftvärnsförband och rörliga artilleriförband. Men jag tar det från början.

Boken inleds med en kort presentation av *Kustförsvaret före 1914*. Då var det fasta försvaret av sjövägen till Stockholm koncentrerat till de trånga sunden vid Kodjupet och Oxdjupet. Vid Kodjupet uppfördes på 1500-talet ett blockhus, sedan ett högt stentorn och på samma plats uppfördes sedan Vaxholms kastell. På Värmdösidan vid Oxdjupet byggdes Fredriksborgs fästningstorn i början av 1700-talet. På Rindösidan byggdes Oscar-Fredriksborg som blev klart i slutet av 1800-talet.

I nästa kapitel, *Kustförsvaret efter 1914*, beskrivs hur en förflyttning av sjöfronten skedde med början 1914 till den *"Yttre linjen"* med spärrarna *Siarö, Karklö, Ängsholmen, Djurönäs, Örsundet* och *Fällström* samt de fristående haubitsbatterierna *Torsberg* och *Lagnöberg*. För att bättre kunna stödja flottans operationer flyttade Kustartilleriet med början i mitten av 1930-talet ut försvaret till *"Havsbandslinjen"*, i vilken det kom att ingå sju spärrar; *Roten, Arholma, Söderarm, Korsö, Långbäling/Ornö, Mellsten* och *Askö*. Spärrarna ändrade benämning till spärrbataljon och skärgårdsområdet indelades i tre brigadområden. *KAB1* i norra skärgården, *KAB2* i mellersta och *KAB3* i den södra. Under sin storhetstid på 1980-talet uppgick personalstyrkan i de tre brigaderna till sammanlagt 18.000 man ur Kustartilleriet och ca 11.500 man ur Armén.

De enheter som kom att ingå i spärrarna beskrivs och åtföljs av ritningar över befästningar och pjäser mm där alla f d pjäsbemannningar åter kan få se hur personalen grupperades i grundställning för alla förekommande pjästyper. Alla pjästyper återges med ett unikt

STOCKHOLMS KUSTARTILLERIFÖRSVAR 1914–2000

En guide till det fasta sjöfrontsartilleriet
i Stockholms skärgård

Alexander Wahlund

BEFÄSTNINGSBYRÅN

bildmaterial liksom också all förekommande eldledningsmateriel för hela den aktuella tidsepoken.

Därefter påbörjas vandringen till alla de 77 batterierna från norr till söder. Man börjar på *batteri Roten (RN)* och slutar med *batteri Landsort (LO)*. Varje beskrivning innehåller kartor och ritningar över respektive befästningar samt ett stort antal fotografier exteriört och interiört. Författaren har inte lämnat någon möda osparad för att också leta upp även de minsta 57 mm:s batterier, som ibland endast bestod av en eller två pjäser.

Historiken för varje batteri återges. Det skedde en successiv teknisk utveckling. Nya batterier byggdes i princip på ett gammalt, som t ex på *Söderarm* och *Landsort*. Bildmaterialet är exklusivt och av hög teknisk kvalitet. De flesta bilderna har författaren själv tagit, men det finns också flera andra bildkällor. En som lämnat många bidrag är *Leif Cimrell* som deltog vid utvecklingen av i princip alla vapenbefästningar inom SK. Flera bilder är också hämtade från *Urban* »

Sobéus efterlämnade arkiv. Flera personer nämns också som bildleverantör, en av dem som lämnat många bilder är *Erik Himmelstrand*. Äldre bilder i Sv/V, men även i färg, kommer från *Vaxholms fästningsmuseum* (VFM) samt i övrigt också från *Försvarets Materielverk* (FMV), *Fortifikationsverket* (FortV), *Krigsarkivet* (KRA) och *Statens Maritima museer* (SMM).

Som avslutning innehåller boken en ordlista som kan vara värdefull för dem som inte har erhållit kustartillerikunskap genom värnplikt eller anställning. För de som vill läsa mer om Kustartilleriets historia finns en förteckning över tryckta källor.

Jag finner anledning att avsluta denna recension på ungefär samma sätt som jag avslutade min recension av *"Bunkerboken"*. Man kan säga att författaren har varit ute när klockan stod på fem i tolv. Samtidigt med hans noggranna dokumentationsarbete pågick nämligen avvecklingen av alla de fortifikatoriska försvarsåtgärder och de förband som funnits under 100 år eller mer och som försvarat Stockholms sjöfront. Försvarsbeslutet år 2000 innebar att inva-

sionsförsvaret skulle avvecklas. Detta kunde få helt bisarra konsekvenser, t ex att de moderna 12/70-batterierna som endast funnits i krigsorganisationen i 15–20 år avvecklades genom att artillerimaterielen skrotades, anläggningarna tömdes på all materiel, kablage och VVS-materiel mm togs ur anläggningen och när endast kala betongväggar återstod förslöts anläggningarna.

Boken *"Stockholms Kustartilleriförsvar 1914–2000; En guide till det fasta sjöfrontsartilleriet i Stockholms skärgård"* är skriven med ett informativt språk och är illustrerad med fler än 1.000 högkvalitativa fotografier, kartor och ritningar, där bokens A4-format medgett att många både stora och små illustrationer kunnat inrymmas. Språket är balanserat och använda begrepp är i princip felfritt. Att författaren varit noga med att åstadkomma en bok som är saklig och korrekt framgår av den förteckning över personer som medverkat med fakta och kunskaper. Förutom berörda myndigheter, museiföreningar och organisationer representerar de förtecknade namnen en gedigen kustförsvarskunskap.

Detta är en bok som har en hög nostalgieffekt och som bör innehas av varje kustartillerist och övriga intresserade. Den miljö som boken skildrar känns igen redan när man ser bokens omslag, som överensstämmer i färg och utformning med Kustartilleriets artillerireglementen och skjutinstruktioner. ■

Sten Munck af Rosenschöld
F.d. kustartillerist

Författare: Alexander Wahlund
(ex Alexander Olsson)

Förlag: Befästningsbyrån, vilket är ett privat förlag ägt av författaren

Tryck: Ljungbergs tryckeri AB, Klippan 2017, 261 sidor

SBN: 978-91-639-2706-5

Boken beställs genom insättning av 395:- plus porto 45:- på Bg 5125-2237

ÅK MOT SYD, NORD, ÖST ELLER VÄST, VI KÖR TILL EN SKOLRESA ELLER FRÅN DIN FEST

Förutom att köra er dagligen i tjänsten så kör vi er gärna även privat efter era önskemål.

Boka din buss:
www.westinbuss.se
08-545 424 20

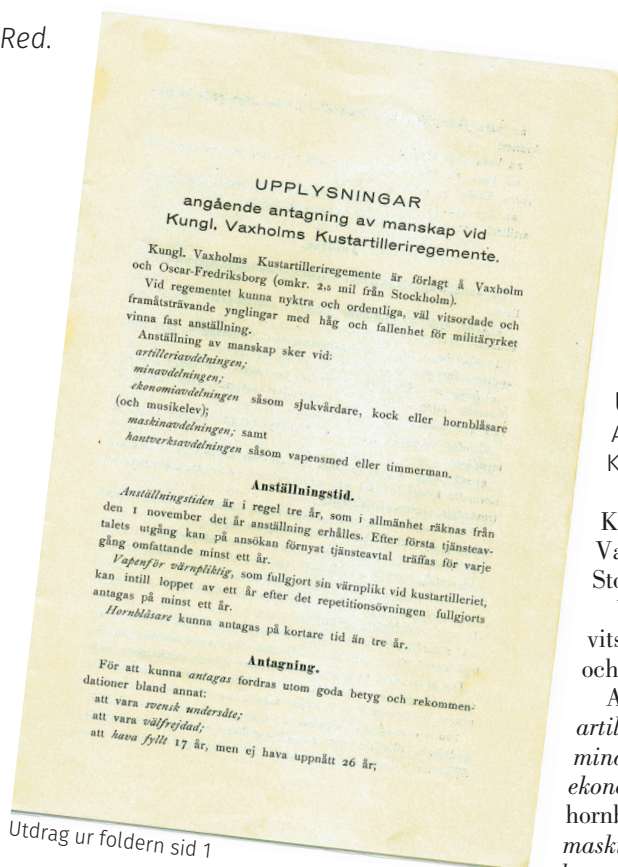

WESTIN BUSS

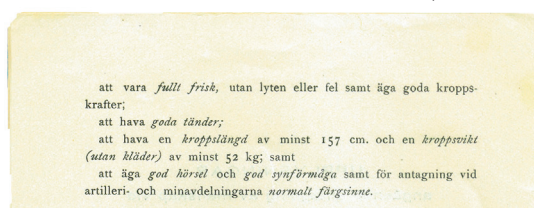

Att bläddra i gamla handlingar kan ge trevliga återblickar och det är precis det som har hänt nu. Hittade en liten skrift – se bild – från 1935. Ett litet häfte som ger handledning till den som skulle anställa Manskap. Jag tar mig här friheten att återge lite textmassa. Det finns en del roliga benämningar och annat. Ett exempel: Telefon till Rekryteringsofficeren Vaxholms Fästning 35. Det var enklare förr !

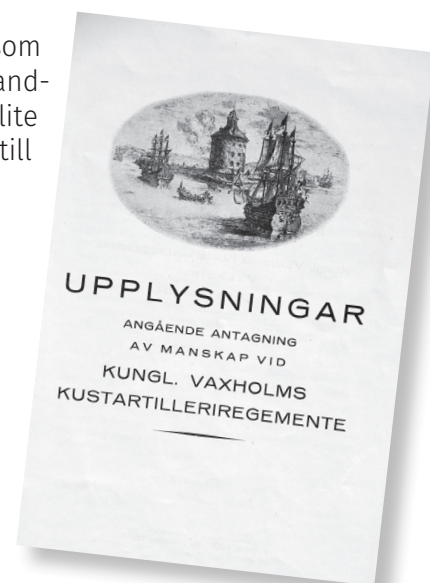
Red.

Utdrag ur foldern sid 1

Utdrag ur foldern sid 2

UPPLYSNINGAR

ANGÅENDE ANTAGNING AV MANSKAP VID
KUNGL VAXHOLMS KUSTARTILLERIREGEMENTE.

Kungl. Vaxholms Kustartilleriregemente är förlagt å Vaxholm och Oscar-Fredriksborg (omkr. 2,5 mil från Stockholm).

Vid regementet kunna nyktra och ordentliga, väl vitsordade och framåtsträvande ynglingar med håg och fallenhet för militäryrket vinna fast anställning.

Anställning av manskap sker vid:
artilleriavdelningen;
minavdelningen;
ekonomiavdelningen såsom sjukvårdare, kock eller hornblåsare (och musikelev);
maskinavdelningen; samt
hantverksavdelningen såsom vapensmed eller timmerman.

Anställningstid

Anställningstiden är i regel tre år, som i allmänhet räknas från den 1 november det år anställningen erhålles. Efter första tjänsteavtalets utgång kan på ansökan förnyat tjänsteavtal träffas för varje gång omfattande minst ett år.

Vapenför värnpliktig, som fullgjort sin värnplikt vid kustartilleriet, kan intill loppet av ett år efter det repetitionsövningen fullgjorts antagas på minst ett år.

Hornblåsare kunna antagas på kortare tid än tre år.

Antagning

För att kunna antagas fordras utom goda betyg och rekommendationer bland annat:

att vara svensk undersåte;

att vara välfrejdad;

att hava fyllt 17 år, men ej hava uppnått 26 år;

att vara fullt frisk, utan lyten eller fel samt äga goda kroppskrafter;

att hava goda tänder;

att hava en kroppslängd av minst 157 cm, och en kroppsvikt (utan kläder) av minst 52 kg; samt

att äga god hörsel och god synförmåga samt för antagning vid artilleri- och minavdelningarna normalt färgsinne.